

Η ΝΕΑ ΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Β'.

“Ας επανέλθωμεν εἰς τὸ θέατρον, ἐξ οὗ πολὺ μᾶς ἀπεμάκρυνεν ἡ διεξοδική δημοσιογραφικὴ παρέκβασις τοῦ προηγουμένου φύλλου.

Διὰ τοῦ χρόνου λοιπὸν ἡδύναντο νὰ συντελεσθῶσι πολλαὶ μεταρρυθμίσεις ὠφέλιμοι καὶ πολλὰ πρόσδοι, ἐξ ὧν τινες μὲν ἐξηρτῶντο ἐκ τῆς καλῆς θελήσεως καὶ τῆς εὐσυνειδησίας τῶν θιασαρχῶν καὶ τῶν ἡθοποιῶν μας ἐν γένει, τινὲς δὲ ἄλλαι θὰ ἐπήρχοντο ἀφ' ἐαυτῶν ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φορᾶς τῶν περιττάσεων καὶ ἡ παρατηρηθεῖσα ἡ δὲ ἡ εὐοίωνος βελτίωσις τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτου θὰ προέβαινεν αὐξοῦσα ὁλονέν, ὅτε ἐπῆλθεν ἀπροσδόκητος τροπὴ εἰς τὰς τύχας αὐτοῦ. Εἰς τὴν τροπὴν ταύτην νομίζω ὅτι συνετέλεσε πολὺ ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἑλλειψὶς ᾠδικοῦ θεάτρου ἐν τῇ πρωτεύουσῃ. Τὰ θερινὰ

θέατρα τοῦ μελοδράματος, τὸ μόνον χάριμα καὶ ἡ μόνη ἀπόλαυσις τῶν κατοίκων τῆς πόλεώς μας—διότι τὸ ὑπάρχον ἀπὸ τινος χειμερινὸν εἶνε ἀπρόσιτον τοῦλάχιστον εἰς τὰ ἐννέα δέκατα ἐξ αὐτῶν—ἔτυχε νὰ μὴ λειτουργήσωσιν ἐπὶ τρία ἢ τέσσαρα συνεχῆ ἔτη, τὸ δὲ μουσικὸν αἶσθημα, τὸ ὅποιον μόλις ἔχει ἀρχίσει νὰ μορφώνηται ἐνταῦθα, κατήντησε νὰ μὴ εὐρίσκη ἄλλο ἐντρυφήμα εἰμὴ τὰς σπαρκατικὰς κακοφωνίας τῶν ἐπιμυθιωμένων σειρήνων τῶν παρλισιῶν ᾠδικῶν καφενειῶν. Οἱ Ἕλληνες θιασάρχαι παρατηρήσαντες τὴν ἑλλειψιν ταύτην ἠθέλησαν νὰ τὴν ἐκμεταλλευθῶσιν ἐπὶ ἰδίᾳ ὠφελείᾳ καὶ ἤρχισαν νὰ προσφέρωσι καὶ ὀλίγην μουσικὴν εἰς τοὺς πελάτας

των. Κατ' ἀρχὰς παρεισήγαγον δειλῶς ἐν ἄσμα φαλλόμενον ἐν χορῷ ὑπὸ τοῦ θιάσου, συνήθως περὶ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως φάρσας τινός· ἔπειτα τὸ ἐν ἔγεινε δύο καὶ τὰ δύο τέσσαρα καὶ ἐπειδὴ τὸ κοινὸν ἤρχισεν ὁπωσδήποτε νὰ εὐχαριστῇται, τὰ ἄσματα εἰσῆχθησαν καὶ εἰς τὰς κωμω-

δίας καὶ εἰς αὐτὰ τὰ δράματα. Συνέπεσαν ἐν τῷ μεταξὺ τινες τῶν θιάσων ν' ἀποκτήσωσιν ἡθοποιούς καλλιφώνους καὶ κάπως σχετικῶς γεγυμνασμένους περὶ τὸ ἄδειν· τότε δὲ οἱ θιασάρχαι τολμηρότεροι γενόμενοι εἰσῆγαγον καὶ δυωδίας καὶ συμφωνίας καὶ σκηναὶς ὁλοκληρούς μουσικῆς, ἐκτελουμένας « πρὸς ὀρχήστραν » κατὰ τὴν ἐμμανῶς ἀρχαί ὀπρεπὴ φρασιολογίαν τῶν προγραμμάτων τοῦ θιάσου *Mevárdrou*. Πρὸς ἔντασιν μάλιστα τοῦ νεωτερισμοῦ καὶ πρὸς ποικιλίαν τοῦ θεάματος εἰσῆχθη παρεκτός τοῦ ἄσμα-

ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙ

τος καὶ ὁ χορὸς καὶ οἱ ἀγῶθοι ἄστοι τῆς πόλεως ἔτυχε πολλάκις νὰ ἀναγινώσκωσιν εἰς τὰ εἰρημένα προγράμματα τὴν ἐξῆς ἀσυμβίβαστον μελλοντικὴν τριλογίαν:

«Κωμωδία ἀστειοτάτη, ἐν ἡ διδάξουσιν ἄσουσι καὶ χορεύουσιν οἱ κκ. τὰδε καὶ τὰδε.»

Τὸ ἄσμα λοιπὸν ἤρχισε νὰ κυριαρχῇ πλέον ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς καὶ μάλιστα νὰ συστηματοποιῇται ἐπὶ ὁσημέραι μείζονι ζημίᾳ τοῦ διηλογοῦ μέρους. Μία κωμωδία ἰταλικὴ παμπάλαιος, ἀνούσιος, παγερά, οἱ *Mulwarádes*, ἔχουσα τὴν ἐν τῇ ὑφῇ ἀπλοϊκὴν ἀτεχνίαν τῶν κωμωδιῶν τοῦ Πλαύτου χωρὶς ὅμως νὰ ἔχη καὶ τὴν δριμύειαν αὐτῶν εὐφυΐαν μετεποιηθῇ ὁλό-